

Iskolakert az Enesei Általános Iskolában

„A talaj és a növények tapintása, a velük való foglalatосkodás, a föld szaga, a növények illata és megnyugtató színeik enyhítik a feszültséget, lelket öntenek az emberbe. Már fél óra kertészkedés is javíthatja a hangulatot, és segíthet szembenézni gondjainkkal, életünk nehézségeivel. S bár egy igazi kert a legjobb, néhány cserép virág gondozása is fölöttébb jótékony hatást gyakorolhat ránk.”
/Jane Goodall/

Az iskolánk nagy zöld területekkel rendelkezik. Az épületeivel a falu központjához, udvarával közvetlenül a természeti környezethez kapcsolódik.

Az első tanító Hetvényi István a pedagógiai munka mellett kertészkedéssel is foglalkozott, melyre tanulóit is oktatta. Valamikor a hatvanas években valósult meg a mai iskolakertünk elődje a gyakorlókert. A technika órák keretében műveljük a kertet. A megtermelt zöldségeket tanulóink elfogyasztják, alkalmanként főzünk vagy elajándékozunk, értékesítjük a felesleget. Az évek során folyamatosan bővültek a kerti szerszámaink és a konyhai eszközeink. Pályázattal, az iskola alapítványának és az önkormányzat támogatásával sikerült kialakítani egy modern tankonyhát.

Részt vállaltunk az iskola környezetének alakításában is. Több egynyári vagy évelő dísznövényekkel beültetett ágyást gondozunk. A nagy udvaron erre sok lehetőség kínálkozik.

Az élhetőbb, használható, szebb környezet igénye hozta létre a fűszerkertünket. A múltból örökölt szennyvíztároló betonos teteje mellé építettük a magaságyást a fűszernövényeknek. Fűszernövényeink: lestyán, snidling, metélő fokhagyma, tárkony, zsálya, kakukkfű, rozmaring, oregánó, bazsalikom, levendula, menta, citromfű. A másik oldalára pihenő padok kerültek, tetejére társasjátékot festettünk.

Tantárgyi keretek közt kevés idő áll rendelkezésre, de minden évszakban vannak „kerti foglalkozások”.

A tavasz a talaj-előkészítés, vetés, növényápolás ideje. Sokféle növényt termesztünk az iskolakertben. Retek, sárgarépa, petrezselyem, vöröshagyma, karalábé, borsó, paradicsom, fejes saláta, sütőtök, spárgatök, cukkini, díszök, csemegekukorica, pattogatni való kukorica, napraforgó, fokhagyma, bab stb.

Nyár: növényápolás, betakarítás. Rendszeres kapálással igyekszünk távol tartani a gyomokat, javítani a talaj nedvesség-megtartó képességét, szerkezetét. Gondoskodunk a madarak itatásáról, akik cserébe távol tartják a kártevőket.

Ősz: betakarítás, komposztálás, talajmunkák. A betakarított zöldségek egy részét friss fogyasztásra kínáljuk a tanulóknak, befőzzük, lefagyasztjuk. A megszáritott fűszernövényeket szétmorzsoljuk és ajándécsomagokat készítünk belőle. Komposztáljuk a kerti hulladékot, a levelet stb. Ezt használjuk fel a talajerő pótlására.

Téli tevékenységek: főzés, csíráztatás, madáretetés, a következő év tervezése.

A jelenlegi 170 m²-es zöldséges kertet a felsős tanulók művelik technika órán. Pedagógiai programunk tartalmazza, hogy minden felsős tanuló nyáron két alkalommal vegyen részt az iskolakerti munkákban. A tananyagban keressük a kapcsolódási pontokat. Miközben tevékenykedünk, sok mindent megbeszélünk. Az elméleti órák helyett az élmény alapú oktatásra helyezzük a hangsúlyt. Az iskolakertben a tanulóknak lehetősége van megismerni zöldségféléket, a termesztés feltételeit, tevékenységeit. Megismerhetik a haszon és gyomnövényeket, a helyi termékek fogyasztásának előnyeit. A környezettudatosságra nevelés intézményünk egyik fontos célja. Ennek szellemében a diákönkormányzat is sok éve bekapcsolódott az iskola környezetének ápolásába, alakításába. Minden osztálynak van vállalt területe, amit rendszeresen gondoznak a tanulók.

Néhány éve az Élmezés című szaklappal folytattunk közös munkát. A lap egy cikksorozatot közölt az iskolakertekről, egy kertész tanácsai és az iskolai megvalósítás alapján. Bekapcsolódtunk a Fialat Gazdák által támogatott

„Vesd bele magad!” akcióba. Jelentkeztünk a „Komposztálás ünnepe napja” programhoz is, hiszen folyamatosan komposztálunk. Az Iskolakert-hálózathoz azzal a céllal csatlakoztunk, hogy másoktól ellessünk praktikus dolgokat a működtetéshez. A „Mozdulj a klímáért! programok játékos formában irányították a tanulók figyelmét a fenntarthatóságra. A zöld lépések gyűjtése mellett egyéni és csapatfeladatokban is rendszeresen részt vettünk. Elültettük év fáját, az kertünkben termesztett zöldségekből „ökos finomságokat”, magvakból termésképeket készítettünk. Saját programunk a Teaház, amit advent idején rendezünk. Az élő zenés programon gyümölcsteákat és saját gyógyteáinkat (citromfű, menta, hárs, levendula) is felszolgálják a tanulók.

2015-ben pályáztunk az „Ökoiskola” és a „Madárbarát Iskola” címre, amiket tevékenységeink alapján kiérdemeltünk. Hisszük, hogy a gyermekkorban tudatosan végzett tevékenységek a felnőtt életkorban is hatnak. Hisszük, hogy a tanulókon át a szülők figyelmét is a környezettudatosságra irányíthatjuk. A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium pályázatai közül a KEOP-os a szemléletformáló programok megvalósítását támogatta, a TÁMOP-os, pedig a „Teljeskörű Iskolai Egészségfejlesztés”-t. 2015-ben pályaeépítés miatt költözött a kert egy korábban bokros, fás területre. A terület kitisztításában részt vettek a tanulók, a szülők, az önkormányzat dolgozói, pedagógusok. Az AUDI támogatásával, önkéntes nap keretében épült a kerítés és a vizet is elvezették a kertig.

A sokéves munka, a pályázatok eredménye, hogy ma már kis költségigénnyel működünk. Vannak eszközeink. A vetőmagok egy részét begyűjtjük, felhasználjuk az otthoni maradékokat, virágpalántákat kapunk az önkormányzat és Faluszépítő Egyesület támogatásából. Vetésforgót

alkalmazunk. A gyomirtást kézzel végezzük, nem használunk vegyszereket, műtrágyát. Védjük a termőföldet és önfenntartó rendszer kialakítására törekszünk. Tervek, új ötletek mindig vannak, ezeket a lehetőségekhez igazítjuk. Ha egy-egy megvalósul, örülünk. De a legfontosabb, hogy évről évre folytatjuk a kertészkedést.